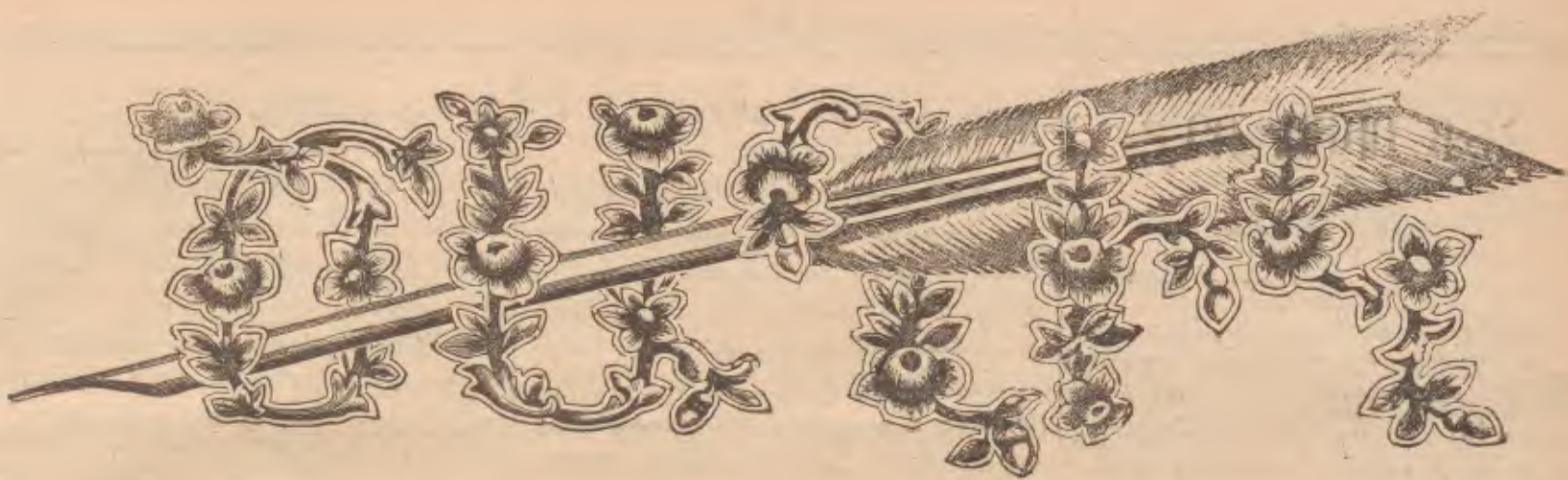

40 ՓԱՐԱ

ԱՅԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱՎԱՆ

ՓԱՐԱ 40

ՀԱՆԴԵՍ

ԾԱՂԻԿ շաբաթ երկու անգամ կը հրատարակուի Զորեհար-
րի եւ Շաբաթ օրերն: — Տարեկան բաժանորդագրութեան գինն է
100 դր. արծաթ: — Վեցամսեայն 50. — Կաւառաց համար 115 դր.
Վեցամսեայ 60. — Ծանուցման տողը 5 դր.

Որ եւ է նամակ կամ գրութիւն պէտք է ուղղել
Առ Արսոնաշէր եւ Տնօրէն Անտոն Սախան,
Էսկի Զապրիյի ճատտէսի Նշան Լ.Ֆ. Պէրպէրեանի Տպարանն:
Խմբագրութեան յանձնուած գրութիւնք եւ չեն տրուիր:

Թ Ի Ի 215 Գ . ՏԱՐԻ

1889

ՄԱՅԻՍ 17 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ազգային. — Հեք ուսանողը. — Գիտական. —
Ծաղիկաբաղ. — Վէյս վէ երկրիւնք ետրը.
Հը. — Պագաղրոսն Փալըն Փաշ լուր Փո-
լըն. — Չէլմէ մէյտանը ճիւղայէթի:

ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՆ. Տ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԿԻ

Մայրաքաղաքս հասած մասնաւոր
նամակներէ կը տեղեկանամք թէ,
Ամեն Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքը
տանող Խլորմիլիի Տափալէ չուենա-
ւը, անցեալ հինգշաբթի օր Տար-
տանէլ հասեր եւ տեղւոյն Հայ Ժողո-
վորդը մասնաւոր շոգենաւով եւ նը-
ւագածուծեամբ ընդ առաջ ելնելով
գիմաւորներ եւ ողջուններ են Ս. Պատ-
րիարքը:

Տափալէ ժամը 2ին Տարտանելէն
մեկնելով երեկոյեան ժամը 4ին ի
Միտիլի եւ ուրբաթ առաւօտ արշա-
լոյսին Զմիւռնիա հասեր է:

Զմիւռնիոյ ազգայինք խիստ փայ-
լուն եւ արժանաւայել ընդունելութիւն
մը ըրեր են: Պատրիարքական Փոխա-
նորդ Արժ. Յովսէփ Մ. վարդապետ,

քահանայից դասն եւ մի քանի բարձ-
րաստիճան աշխարհական շոգենաւ եր-
թալով, բարի գալուստ մաղթներ եւ
հրաւիրներ են զն. Սրբազնութիւնն ցա-
մաք ելնել:

Փոքր ինչ տեսակցութենէ յետոյ,
Սմեն. Ս. Պատրիարքն իւր ուղեկիցնե-
րովը ցամաք ելեր, եւ հեծելազօրաց
ու բարապանաց առաջնորդութեամբ
եւ մեծ հանդիսիւ եկեղեցին, Առաջ-
նորդարանը, Մետրոպեան վարժարա-
նը ու Հիւանդանոցը այցելելէ վերջ.
Ազնուամեծար Նուպարեանց տունն ի-
ջեւաններ, եւ հոն ի պատիւ իրեն եւ
իւր ուղեկցաց տրուած սեղանին նա-
խագահեր է:

Սեղանէն վերջ, Ն. Սրբազնութիւ-
նը եւ իւր ուղեկիցը, մի եւ Նոյն հան-
դիսիւ շոգենաւ վերադարձեր եւ շո-
գենաւը՝ որ սովորաբար կէս օրէն կը
մեկնի, բացառիկ պատիւ մը բրած ըլ-
լալու համար, մէկ ժամ վերջ մեկնե-
ր է Զմիւռնիայէն:

Երեկ հասած հեռագիրք ծանու-
ցին թէ, Տափալէ շոգենաւը երկու-
շաբթի օր Աղեքսանդրիա հասեր, եւ
Եգիպտոսի Առաջնորդ Գեր. Տ. Մատ-
թէոս եպիս, Իզմիրեանի եւ տեղւոյն
երեւելի ազգայնոց ու կառավարական
պաշտօնէից կողմէ մեծ պատուով ու
համակրայից ցոյցերով ընդունուեր է:
Ն. Սրբազնութիւնը վաղը պիտի մեկնի
Աղեքսանդրիայէն:

Սահմանադրութեան տարեգարձի
կարգադիր մասնախումբն ամեն ջանք
եւ ճիգ չը խնայեր հանդէսը փառաւոր
ընելու համար: Նոյն օրը, առաւօտուն
Օրմանեան Գեր. Մաղաքիա եպիսկո-
պոս պիտի պատարագէ Հիւանդանոցի
մատրան մէջ: Ամեն. Ս. Պատրիարք
Հայրը պիտի նախագահէ սեղանին որ
600 հոգւոյ համար կը պատրաստուի
եւ մէկ անգամէն պիտի վերջանայ:

ԱՅԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Յառաջիկայ Հինգշաբթի օր, Տեա-
ռն մերոյ Համբարձման տօնի առթիւ,
Նորին բարձր Սրբազնութիւն՝ Ամեն. Տ.
Խորէն Սրբազան Պատրիարք Հայրն,
հանդիսաւոր Ս. Պատարագ պիտի մա-
տուցանէ ի Ս. Փրկիչ Եկեղեցւոյ, վա-
սըն հոգւոց հանգուցելոց Հաստատու-
թեանս մեծանուն հիմնադրին՝ Պէդ-
ճեան Յարութիւն Ամիրայի, նաեւ
Տատեանց, Պալեանց եւ այլոց Բարե-
բարաց:

Արդ ներկայիւս կը հրաւիրուին
բարեպաշտ ազգայինք նոյն առուր կը-
րօնական հանդիսին ներկայ դասուիլ
ի մխիթարութիւն պատսպարելոց:

Մնամք յարգանքօք

ի գիմաց Հոգաբարձութեան

Ազգ. Հիւանդանոցի

Ատենադպիր

Ատենապետ

Տէր. Կիւսէ-Զէրբան

Միս. Յալաբեան

ՀԷՔ ՈՒՍԱՆՈՂԸ

(Իրական նորավայր)

(Նախորդ հիշատակ)

Դ.

Հետեւեալ առաւօտն էր, — այսինքն Մայիսի առաջին օրը. առջի իրի կուսան սեւ ու միգամած բնութիւնը կուսի մը ծիծաղկոտ այտերուն փոխուած էր. կապուտակ և վճիտ յստակութիւն մ'ունէր երկինք, ուր սպիտակ փրփուրներու հանգոյն, կը սողային կ'անցնէին կաթնաթոյր ու վարդերանգ ամպեր, որք Մայիսի ջերմատարեւուն ցոլացմանց տակ, թափանցիկ բերեղներ էին գողցես:

Լեռներ ու սարեր, դաշտեր ու ձորեր, դալարագեղ պատմութեանքով համակ դարդարուն, քաղցրիկ հիացմամբ կը ընուն սրտերն անոնց, որոնք բնութեան խնայից ի վայել դուրս ելած էին առաւօտն կանուխ. ամեն ինչ հեշտին ներդաշնակութիւն մը, անոյշ կերպարանափոխութիւն մ'ունէր. հազարաւոր թռչնիկներ, թաւախիտ ոստաչատ ծառերու ներքեւ պատսպարուած, իրենց քաղցր կարկանդակով ու սիրամիջիկ աւազներով գարնան դալուտը կ'աւետէին. Պէշիկթաշեանի հովիկն ալ, իրեն անոյշ ու զովիկ շնչով կը փչէր առաւօտուց, ու կուսին և ծաղկանց վրայ դուրդուրալով միոյն գեղձան խոպոպներուն և միւսին նորաբողբոջ թերթերուն հետ կը խաղար:

Սովորութիւն մը, բազմադարեան սովորութիւն մըն է որ Մայիսի առաջին օրը, մեծ ու պզտիկ, կոյս ու պարման փողոց կ'ենեն խուռներամ և վեր կենցաղեալ բնութիւնը կ'ողջունեն. և այդ առաւօտ տեսարանը հրաշալի էր. հոս, սիրատարփիկ կուսիկներ, զուարթ ու կայտառ, հազար ու մէկ ծաղիկներէ փունջեր կը շինէին. հոն, սաղարթախիտ ծառոց զով հովանւոյն տակ, կանաչ խոտէ բազմոցներու վրայ, խումբ խումբ ընտանիքներ Մայիսի առաջին օրը կը տօնէին. ծաղկահասակ մանկութիւն ալ, բուսական ալետաց մէջ թաղուած, կը խայտային ու կը սահէին, աւակական բառով կը խոսէին, մերթ երգ մը թըռցնելով հողմոց թեւերուն վրայէն, և

մերթ ծիրանեփայլ թիթեռներու ետեւէն վազվզելով:

Պարզ ընկելով, բնութիւնն երջանիկ ճակատագիր մ'ունէր այդ օր. ամեն կողմ ժպիտ, ամենուրեք խանդ ու խինդ կար. ամեն աչաց մէջ ուրախութեան բոց մը կը պլպլար, ամեն ճակտի վրայ ցնծութեան շողը կը թրթռար. և արդարեւ ո՛վ առանց հիացման կրնար դիտել բնութեան այս վեհ կերպարանափոխութիւնն, այս վսեմ բանաստեղծութիւնը:

Եւ այդ դիւթական տեսարաններէ յափշտակուած մարդկային երեւակայութիւնը կը յիշէր Լուսինեանի սաւմահ տողերն, որք ամեն նկարագրութենէ գեր ի վեր, կը բացատրեն նոյն օրուան շքեղ բնութիւնը, որ սէր կը բուրէր համակ:

Ծաղկոտ ծիծաղկոտ խառնուրդ Մայիս, դրախտի ամիս

Պճնեց պերճացուց թռչնած մեր երկիր, կարի վշտակիր.

Մոխրոտ ու լոռուտ փլատակը համայն նոր վառ վարդ հագան.

Դալար դալինիներ խնդրեն ճակատ քաջ, քաջ կ'անցնին յառաջ.

Սէր բուրէ ծաղիկ, սէր կաթէ շողիկ, սէր այգուն ցողիկ.

Սէր շնչէ հողմիկ, սէր մնչէ թռչնիկ, սէր մրդուզ մրջնիկ.

Սէր դըդնջ վրտակ, սէր գրէ ալետակ, սէր վրճիտ առուակ.

Սէր երգէ կիթառ, սէր հեծէ ծրմակ, սէր ծործոր լեմակ:

Բայց Մայիսի այս հոգեկան ժամուն, ուր ամեն սիրտ բերկրանքով զոն և ամեն հոգի հեշտութեամբ բեղուն էր համակ, եկուր բնութեցոյ, մտնենք քեզ հետ այն սեւ խցիկէն ներս, ուր պատանի մը անկողին գրինք երէկ գիշեր...

Աղիւսագոյն պատերով, ցած ու սեւ առաստաղով քառակուսի սենեակ մըն էր այն, երկու փոքրիկ պատուհաններով զարդարուն որք կողմնական դիրքով բացուած ծակեր ըլլալուն, այնքան մթագին, այնքան արիւրագին երեւոյթ մ'առած էր խցիկն, ուր հազիւ բաւական լոյս կուր գրանուած առարկաները զանազանելու, և որ կը յիշեցնէր իսկոյն թէ այդ սենեակն ուրիշ բան չէ, եթէ ոչ զնգանի

մը նախագաւթիլը:

Այսու հանգերձ, աղքատիկ այլ ծայրայեղ կանոնաւորութիւն մ'ունէր խցիկն կահն ու կարասին, եթէ այս բառ կրնայ բացատրել անոր դողնաբեայ բովանդակութիւնը:

Սենեկին ձախ կողմը կը կենային երկու կիսամաշ աթոռակներ և փոքրիկ սեղան մը, որուն վրայ կը նըշմարուէր ձեռքի աշտանակ մը, ոյր աղօտ լուսով կ'աշխատէր Հայկ ամեն գիշեր. ջուրի շիշ մ'եւ գաւաթ մը, ու քանի մը լուսանկար կենդանագիրներ, ընդ որս կը նշմարուէին Ներսէս Վարժապետեան, իր անուշ խորհրդաւոր նայուածքով, Հայրիկ՝ գրիչ ի ձեռին, Նար-Պէյ խորխտ ու բարձր ճակատով, Բաֆֆի, Գուրեան, Պէշիկթաշեան և կարճ խօսքով այն հոյակապ անձնաւորութեանց մէկ քանին, որոնք իրենց արձակ ու քերթուած գրութիւններով, իր հոգւոյն սնունդ կը մատակարարէին: Ասոնցմէ զատ հոն կը գտնուէին նաեւ ինչ ինչ մանր մունր իրեր, զորս արժան չենք համարիր յիշատակել:

Դրան հանդէպ, պատին առջեւ եւս կը բարձրանար փայտաշէն համեստիկ գրադարան մը, որուն մէջ երկու կարգի վրայ, կանոնաւոր իմն շարուած կային զանազան լեզուներէ գրքեր, գիտական, գրական, պատմական դասամատեանք, վէպեր ու բառարանք. որոց իւրաքանչիւրն անցելուն յիշատակաց մէկ մէկ սեւ կոթողներն էին:

Գեղարուեստական ճաշակ ալ ունէր Հայկ կը սիրէր բանաստեղծութիւնն ու նկարչութիւնը, որք վսեմին գաղափարականը կը կազմեն. այս պատճառաւ խցիկն մերկ պատերը զարդարելու զամ էր իւղաներկ, ջրաներկ ու այլ և այլ պատկերներով, որք նշանաւորագոյն անձնաւորութեանց, սիրուն տեսարանաց մարմնացումն էին:

Իսկ այն երկու պատուհանաց առջեւ, որք շէնքին բակին վրայ կը նայէին, ձգուած էր պարզուկ անկողին մը, ուր տարածուած պառկած էր զեռ Հայկ, այս անքուն պատանին, որ աքաղաղներն իսկ կանխելու սովորութիւնն ունէր:

Այս առաւօտ, Մայիսի այս առաւ-

ջին առատուն, ուր ամեն ոք գարնան բարիքը կը վայելէ, ինչո՞ւ Հայկ կա- նուխ չէր երեսը անկողնէն, ինչո՞ւ ա- մենէն առաջ ինք չէր երթար արժրն- ցնել Գրիգոր ախպարն և վերջապէս ինչո՞ւ մինչեւ այն ատեն իր սենեակին մէջ փակուած կը մնար:

(Դարձնակերի)
ԳԵՈՐԳ Կ. ՍԻՄԵՅՇԵԼՆ

ԳԻՏԱԿԱՆ

Մեր հանդերձները.— Ինչպէս պէտք է հազ- նելք.— Ֆրանսէի բոլոր ակները լա՞ւ են.— Եկնից քարտէսը.— Ատերինա Բաթթի, տիեզերահաշի երկշուհին.

Ո՞վ կրնայ մերժել հանդերձին օգ- տակարութիւնը, հանդերձ մը մեծ ար- ժէք ունի առողջապահական տեսա- կէտով. որովհետեւ մեր մորթին վրայ կը պահէ բնական ջերմութիւն մը և այդ ջերմութիւնը յառաջ կուգայ մեր մարմնէն: Գիտէ՞ք թէ ինչ բանի կը նմանի մեր մարմինը, երեւակայեցէ՛ք ընդարձակ սենեակ մը ջերմարաշխ գործիքով տաքութիւն առած և երբ պատուհաններն ու ամէն բացուածք- ները դոց պահենք, այն ատեն օդը չը նորոգուիր և սենեկին բարեխառ- նութիւնը մի և նոյն վիճակը կունենայ: Այսպէս է նաեւ հանդերձը: Կարծեմ թէ՛ միտքս լաւ հասկցուցի: Այս մա- սին Գերմանիա բազմաթիւ փորձեր կա- տարած է, և հաստատուած է թէ՛ ամէն հիւսուածներ մի և նոյն ջերմու- թիւնը նոյն աստիճանին մէջ չեն պահեր: Օրինակով մը ըսածս կրնամ բացատ- րել. առէ՛ք մետաղեայ գլան մը ջը- րով լի և ուրոյ բարեխառնութեամբ. եթէ կտաւով մը ծածկենք զայն, 40 վայրկեանի մէջ պիտի կորսնցնէ 9,80 ա- տիճան ջերմութիւն. եթէ բամբակով ծածկենք, 9,55 ատիճան պիտի կոր- սնցնէ, եթէ ֆլանիլով ծածկենք, 8,33:

Եւ ներքին ու արտաքին հանդերձ- ներն օգտակար են, բայց քանի՞ վե- ճերու ծնունդ տուած են նոքա: Մեր ամենօրեայ խօսակցութեանց մէջ չենք լսեր միթէ՛ մի հագնի՛ք ֆլանելէ բաճ- կոնակներ. եթէ միշտ հարբուխ կը լի- նիք, պատճառն այն է որ ֆլանել չէք գործածեր: Հապա մետաքսէ, բրդ- ղէ, կտաւէ բաճկոնակները, պիտի

մոռնաք զասոնք: Ճշմարտութիւնն այն է որ կանոն չը կայ. ամէն ինչ մեր ապրելու եղանակէն, հասակէն և ա- ռողջութեան վիճակէն կախում ունի: Այսու հանդերձ, ինչպէս որ ըսի, հան- դերձներու տեսակը կախում ունի զայն գործածողին բնաւորութենէն ու կազ- մութենէն: Կը ճանաչեմ բժիշկ մը որ ամբողջ եղանակին մէջ, եթէ ձեռնոց չը գործածէ, հարբուխ կունենայ:

Փարիզու մէջ Գիտական ժողով մը գումարեցաւ, Կարթէ որ խօսիմ նորա վրայ: Նշանաւոր գիտաբանաց տնօ- րէններն հաւաքուեցան երկնից բարձր գծելու համար: Յանդուզն գործ մը. Ամրան դեղեցիկ գիշեր մը, երբ պարզ աչօք դիտէք երկնակամարն, պիտի որոշէք 7000 աստղ: Եթէ դի- տէք փոքրիկ աստղաբաշխական դի- տակով մը, պիտի գտնէք 10000 աստղ, հեռադէտով մը՝ 400,000. Այսչափով չը վերջանար մեր հաշիւն: Մետասան անգամ մեծցած աստեղաց թիւը կը հասնի 1,000,000 ի. երկուասան ան- գամ մեծցած աստեղաց թիւը կը հաս- նի 3,000,000 ի. երեքտասան անգամ մեծցողներն են թուով 100,000,000, և չորեքտասան անգամ մեծցողք են 30,000, 000: Եթէ այս ամէնն ալ իրարու վրայ գումարենք, պիտի գտնենք բազմա- ճէ՛ք Տիւնն աստղ: Եւ այս աստեղք ի- րենց ամբողջական թուովը պիտի գը- ուին երկնից քարտէսին վրայ, որ 2000 թերթերէ պիտի բաղկանայ և պիտի կազմէ երկրագնդիս մակերեսին չափ մեծութիւն մը: Յաջորդութիւն կը մտղթեմ Գիտական յանձնաժողովին անդամոց, եթէ երբէ՛ք մեր մաղթանք կարեւորութիւն ունեցած լինի:

Հսկայական և հրաշալի գործերու վրայ խօսելէ վերջ, անցնինք փոքրիկ նիւթի մը, որ հրաշալիք մը կրնայ նկատուիլ: Ատերինա Բաթթիի վրայ է խնդիրը, մեծանուն երգչուհին Փարիզ եկած է մի քանի ներկայացմանց հա- մար:

Այդ սոխակն որ աշխարհի նշանա- լոր մայրաքաղաքաց մէջ լսելի ընել տուած է իւր գեղգեղանքն, եկած է Փարիզու մէջ եւս հրապուրելու գե- ղարուեստի ամէն սիրահար: Ատերինա Բաթթի ի Բէթթիսպուրկ իւր մի երգած

օրէութիւն համար 150,000 ֆրանք ա- ռած է: Միլիոններ՝ նա՛ շահած է իւր ձայնին համար. իւր կոկորդն այժմէն ծախուած է բնախօսական ըն- կերութեան մը որ իրաւունք պիտի ունենայ իւր սեփականութիւնն ընել զայն յետ մահուան նորա: Ծափահա- րեցինք Սառա Պէռնարն, բայց չը կըր- ցանք ծափահարել Ատէլինա Բաթթին: Կուզեմ խօսիլ տիեզերահաշի երգ- չուհւոյն վրայ, պատմել նորա ձախող սկզբնաւորումներն և յառաջագիւմու- թիւններն, բայց բաժնիկի սինեակներն լեցուած են. յաջորդ անգամ Ատէլինա Բաթթիով կ'սկսիմ և կը վերջացնեմ... (գեռ չեմ որոշած վերջին նիւթերը, ցտեսութիւն):

Մ. Գ. ՄՕՁԵԱՆ

ԾԱՂԿԱՔԱՂ

Գրագէտ մը կը պատահի մուրա- ցիկի մը և գլխով նորա տառապա- նաց վրայ, կուտայ նմա 10 սանթիմ- նոց մը:

— Տա՛ւը սանթիմ, կըսէ մուրացի- կը զարմանօք . . .

— Լաւ է բարեկամս, կը պատաս- խանէ գրագէտն արագացնելով իւր քայլերը:

— Ո՛չ, պարոն, առէ՛ք այս ողոր- մութիւնը:

— Ինչո՞ւ կը մերժէք:

— Պարոն, կը դուշէ մուրացիկը, ի՞նչ կուզէք որ ընեմ տասը սանթիմը:

— Պահեցէ՛ք, դուք ալ աղքատի մը կուտաք, կը պատասխանէ գրա- գէտը հեռանալով:

Տգեղ և փառասէր կին մը կը հար- ցնէր իւր գրացուհւոյն թէ՛ ի՞նչ մի- ջոցներով կրնար գեղեցկանալ և նշա- նաւոր լինիլ:

— Մանելով և կարելով, կը պա- տասխանէ հանճարեղ կինը:

Երիտասարդ մը շօգեկաւօք Փա- րիզէն Օրլէան կ'երթար իւր մէկ բա- րեկամին հետ:

Մի քանի ժամէն վերջ, երբ կա- յարան մը կը հասնին, ընկերոջ քը- սակը կ'սպառի:

—Ներսիս, կ'ըսէ երկամասարդին,
ինչ համար վճարէ, երբ Օսկէան հաս-
նինք, կը հատուցանեմ ձեզ:

—Ձեռ կարող:

—Ինչպէս, բարեկամս, մենք եղ-
բայր չենք:

—Ս. փոփոխ, այո՛, բայց մեր քսակ-
ները քոյր չեն:

Տասը սեւամորթներէ բաղկացած
պատգամաւորութիւն մը ներկայանա-
լով Լուի Պլան նշանաւոր պատմաբա-
նին, կը խնդրէ ի նմանէ որ հաճի վի-
րենք հաւասար և նման ընել իւր ան-
ձին:

—Դժուարին է այդ, բարեկամ-
ներս, կը պատասխանէ Լուի Պլան,
կարծեմ թէ՛ անկարելի իսկ է: Ինչ որ
կրնամ ձեզ ընել, այն ալ զձեզ այսօր
իմ ճաշի հրաւիրելս պիտի լինի:

Սեւամորթք կ'ընդունին ուրախու-
թեամբ սոյն առաջարկը և լաւ մը ճա-
շենէն վերջ, երբ սեղանէն կ'երնեն,
իրենց առաջին գործը կը լինի հայել-
ւոյն մէջ նայիլ և զարմանօք կը դի-
տեն իրենց թխադոյն լինելը այնքան
կարճատեւ միջոցի մէջ:

—Յառաջդիմութիւն կայ, . . կը
դռնեն: Վաղը եւս պիտի դանք:

Տէքսէ պաշտօնեայն, ամէն առա-
ւօտ իւր զօրաբաժնին հրամանատարին
գրասենեակը գնացած ժամանակ, սո-
վորութիւն ունէր կենալու ծերունի
զինուորականի մը սեղանի մ'առաջ որ
առաջին կարգի ծիսող մ'էր:

Պոմօն լուսթեամբ կը բանար զայն,
և մատները կը մայնէր տուփին մէջ և
հաճութեամբ կը վայելէր ծխախոտն:

Զինուորականը ձանձրացած այդ
հանապազօրեայ տուրքէն, հետեւեալ
դիւցաղնական միջոցն ի գործ դրաւ
ծածկելու համար իւր ծխատուփն:

Տէքսէ, անդիտակ, մօտեցաւ սե-
ղանէն առնելու համար ծխախոտն.
բայց զարմանօք կանգ առաւ, և քաշ-
ուեցաւ: Յաջորդ օրը, մի և նոյն
պատրտնք: Պաշտօնեայն ուղեւորի հաս-
կընալ սոյն փոփոխութեան պատճա-
ռը, բաւ զինուորականին:

—Այլ եւս չէ՞ք ծխեր:

—Ո՛չ, պարոն:

—Ինչո՞ւ:

—Այլ եւս ծխատուփ չունիմ . . :

—Ս. . . :

Տէքսէ՝ Պօրաբաժնի հրամանատա-
րէն տեղեկութիւններ առնելով զին-
ւորականին վրայ, իմացաւ որ նա աշ-
խատասէր և կոկիկ տնձ մ'էր և սա-
կայն համեստ թոշակ մ'ունէր:

—Եթէ այդպէս է, բաւ պաշտօն-
եայն, երեք հարիւր ֆրանքնոց թուղթ
մը տուէք նմա իմ կողմանէ:

Յաջորդ օրը, պաշտօնեայն դրա-
սեղանին առջեւէն անցած միջոցին,
ծալլուած թուղթ մը դնելով՝ ըսաւ

—Որովհետեւ ծխատուփ չունիք,
աւա՛սիկ ձե՛զ կտոր մը թուղթ ծխա-
խոտի պահարան մը շինելու համար.
(Թարգմ.) Մ. Գ. ՄՕԶԱՆ

Մ. ՎԷՅՍ

Վ. Ե.

ԵԻԻՐԻԻՄԷՔԻ ԵԱՐԸՇԸ

Կէչէն հափթա Մ. Վէյսին եւերիւ-
մէք ետրընտան տօլաբը պահս իթ-
տիկիմիզտէ, պաղը շէյլէր տախի եազ-
մաբը վատ իթմիշ իտիք:

Օլ կիւնիւ ետրընտէյր իթմէք ի-
չին պահճէյէ կիրէն խընճախընճ իզ-
տիհամ արասընտա, աթի միւքեալէ-
մէլէր իտիլմէքտէ իտի:

—Քա ճանըմ, պու կիւն պահճէտէ
պիր շէյ օլմալը, նէ գատար գալա-
պալըգ կիրիեօր:

—Սահիհ պիր շէյ օլմալը, տու
չու գաբըտա տուրան ֆըստըգճըեա
սօրալըմ . . .

—Պուեւերուն տուտու, ֆըստըգ
վէրէլիմ . . . :

—Փըստըգճը, իչէրաէ նէ՞ վար:

—Մատամ, պիր շէյ եօգ, ալթը-
նա գատար ֆըստըգ տըր, թաղէ թա-
ղէ, վէրէեիմ մի եիւզ տիրհէմ:

—Քա պու նէ՞ տէեօր, եօգ դու-
զում, պահճէտէ պու կիւն նէ՞ վար
քի պու գատար գալապալըգ կիրի-
եօր:

—Հա՛, պէն նէ՞ պիլէեիմ, ետրըն
մը տէեօրլար կարըն մը տէեօրլար:

—Հայ գարըն գարըն օլտսըն, պիզ
տէ պուլտուգ սօրաճադ առամը:

—Քա մուլթադ պիր սէեիր օլմա-
լը, հայտէ պիզտէ կիրէլիմ:

—Քա տո՛ւր, շիմտի հաթըրմա կէլ-
տի, կէչէն ախշամ գարտալըմ տէեօր

ըտը, օ օլմալը:

—Նէ՞ օլմալը:

—Նէ՞ պիլէեիմ, կէօեա պիր ա-
տամ կէլմիշտէ. պիլմէմ նէ գատար
վազըթ պահճէնին էթրաֆընը գօշա-
րազ տօլաշաճադ իմիշ:

—Քա նէ՞ խենդ իմին շէյլի, պուտա
սէյիր իտէճէք պիր շէյ մի. գօշմանըն
նէսիսի՞ սէյիր իտէճէեիմ:

—Սման սէնտէ. սատէ գօշմադ-
տէեիլ ա, էլպէթ պաշգա պիր շէյտէ
օլմալը:

—Է եօգ տօղրուսու, գօշմադ սէ
եիրի էթմէք իսթէրուեմ, պիր եանկըն
կիւնիւ քէօքրիւ պաշընա կիտէր թու-
լումպաճըլարը սէեիր էտէրիմ:

—Էյ գահէր թուլումպաճըսըն,
թուլումպաճըլարըն նէսիսի՞ սէեիր է-
տէճէքսին, հայտէ կիրէլիմ, հիշ տէ-
եիլ իսէ իչէրիսինի պիրազ տօլաշըր
ֆէրահլանըրըգ:

* * *

—Մօ՛, շու հէրիֆլէ տապան ա-
թապիլի եօրմըն:

—Նէ՞ վար պէ, պօշու պօշունա
գօշմատան նէ՞ ալըրըմ, սանտըգ օ-
մուզտա գօշմալը քի առամ օնա տէ-
եիմ:

—Մօ շունա պազ, եանկըն վազ-
թը ճանըմըգ աղղըմըգա ալարազ տէ
պրէ տէ գօշուպ տուրուրուզտա քիմ-
սէնին ումուրունտա օլմազ, պու հէ-
րիֆին սէեիրինէ պազ նէ գատար ա-
տամ կէլիեօր:

—Օ տէեիլ ամա, պիզիմ թօթալ
րէեիսի պէրապէր կէթլըմէլի իտիք.
պէլքի շու միւսիւեէ պիր թաշ լըգա-
րըր ըտը, հայտէ պէ, օլտու օլաճադ
պարէ պիզտէ կիտէլիմ, բարասը իլէ
տէեիլ մի:

—Էօգ պէ, տեքալ տըր, նէ գա-
տար օլտա թուլումպաճըքըգ, պու
գըեաֆէթ իլէ էյի գաշմազ:

—Գըեաֆէթիմիզին նէսի՞ վար,
օնա պազ արոսան, իչէրաէտէ թուլում.
պա ետրընտա չըգաեօրլար կիպի պիր
շէյ, նէ ֆարըր վար:

—Սէն օնա նէ՞ պազարսըն, էլ
վէրիք քի պիզիմ կիպի ապա բօթուր
կիյմիշ տէեիլէր տիր:

—Պրէ ծանիմ գարտաս, նէ՞ եա-
րիս եարտճադլար:

—Եիւրիւմէք ետրըն, եիւրիւմէք:
—Նա՛սըլ շէյ, եիւրմէք, իչէրաէ

տէնի՛ց վար :

—Ծօ կէլ շունա մէրամ աննաթ ,
պագ նէ տէնօր :

—Պրէ գայմէնի պէն աղնամտի ,
նա՛սըլ տէտի :

—Նէ՛ աղնաեաճագսըն պարպա ,
բէք մէրագ էտէնօրսան իշէրի կիր սէ-
երի էթ :

—Ա՛յա նէ՛ սէերի եաբաժաք , վա՛ր
էյի պիր մարիֆէթ :

—Նէ՛ մարիֆէթ պէ , պիր առամ
գօշաճագ վէ ֆիրլտագ կիպի պաճ-
ճէնին էթրաֆրնր տօլաշարագ , պէկիր
իլէ եարրշ թուլթաճագ , իշթէ պու :

—Ա պրէ գայմէնի , հէբսի սո՛ւ . .

—Եօգ տէվէնին պաշի պէ հէրիֆ ,
շիմտի սանա՛տամը մէրամ աննաթմա-
լը :

—Պէկիր իլէ գօսաճաք օտա մա-
րիֆէթ մի , նա պրէ գարտաս , պէն
պուրտա հէր կիւն սէերի երաք թագ-
սիմ պէկիրճի շօճո գլարը պէկիր իլէ
գօշարար սագչամա գատար :

—Պու աբա , պահճէտէ պուլունան
հալգըն էքսէրիսի տըշարը գօշաշուպ
էթրաֆլարընա պագըպ սէօյլէմէքտէ-
լէր իքէն ,

—Նէ՛ վար , նէ՛ վար , նէ օլմուշ :

—Ղէ օլաճագ , եարըշա չքան
քէնտիսինի թուլթամամը , պահճէտէն
տըշարը ֆիրլանըպ զալպ օլմուշ :

—Տէմէք եարրշ թէքմիշ օլմամը :

—Տէ տէնօրսըն պէ : միւսիւ եօգ
մէյտանտա , եարրշ քիմի իլէ օլաճագ :

—Ատամ , շունա քիպարճա գըշի-
բինի չէօղմիւշ տէսէնէ :

—Տաճա տօղրուսու գաշմըշ տէ
չըգ իշինտէն , հասըլը Սթամպօլումու-
զուն հալաք պունարա երամաեօր
վէսաէլամ :

ԹԱՅԹԱՊԻԹԻԻ ԻԼԱՃՆ

Թահլթա գուրուլարը պուլունան ա-
րալքլարա իշպու իլաճտան սիւրիւլ-
տիւկիւնտէ , պուլունան թէքմիլ թահ-
թա գուրուլարը քեամիլէն մահվ օլուր :

Սաթըլըր Պահշէ գարըսընտա Գիւ-
շիւքեան պիրատէրլէրին էճգախանէ-
սինտէ , Պէօյիւքտէրէտէ վէ Սարրեար
էճգախանէլէրինտէ , գուլթուսը 5 զըշ :

ՊԱԴՏԸՐՈՍՆ ՖՈԼԸՆ ՖԱՃ ՕԼՈՒՐ ՖՈԼԸՆ

Պիր վագըլթտան պէրու , գարըլը
էրքէքլի , պագըլարըն էօթէ պէրի
տուվար ալթլարընտա , սօգագ քէօ-
շէլէրինտէ օթուրուպ , վէ էօնլէրինէ
պիր պէղ սէրիպ , իւսթիւնէ տէ պիր
ալուճ բագլա վէ պիր գաշ թանէ
պագըր բարալար վէ բէնկլի թաշար
վէ եախօտ պիլուր բարշալարը եանա-
րագ , բագլաճըլըք սանաաթընը իճրա
իթմէքտէ օլտուգլարը հէր քէս թա-
րաֆընտան կէօրիւմէքտէ տիր :

Պունունիա պէրապէր կէօրիւպ պիլ-
մէքէնլէրտէ եօգ տէերիլ տիր : պու
հալտէ , շիմտի պիլիմ բագլաճըլըք
տիմէմիլտէն , վէ պա խուսուս շիմտի
տէ թագէ բագլա վագլթի օլտուղուն-
տան , պէլքի բագլա սաթանլար իշին
տէնօրուպ զանն իտէնլէր պուլունա-
ճագ տըր , լաքին պիլմիշ օլտունլար
քի , պիլիմ բագլաճըլարըն թագէ բագ-
լա իլէ իշլէրի եօգ տըր օնլարըն իշի
պիր ալուճ պաեաթ բագլա իլէ օնուն
պունուն պախթընը քէշֆ վէ պիր գաշ
մանկըր կիւնտէլիք չըգարըպ կէշինէ-
պիլմէքտէն իպարէթ տիր . խիւսսա ,
պունլարա տիւզէ պագըճը տէնիլը ,
էկէր սէնտէ իսթէրսէն , օնլուղու վէր-
տիւնին կիպի , քէնտին իշին պագտը-
րապիլիրսին :

Պու նէվ պագըճալարտան պիրի ,
կէշէն կիւն խալի պիր մահալտէ օ-
թուրուպ ուեուգլամագտա իքէն , պիր
գաշ գատընլարըն , քէնտի էթրաֆը-
նը իհաթա իթմէլէրինտէն ուեանա-
րագ ,

—Պուեուրունուգ , սիլէ կիւզէլ
պիր բագլա պագը վէրէնիմ :

—Հայտէ պագալըմ , ալ սանա պիր
օնլուգ , պիլէ պիր բագլա աթ :

—Եօգ . . . հէփսինիլէ պիրտէն
օլմաղ , իշինիլտէն քիմի իշին պագը-
լաճագսա , էլինի ուղաթսընտա , քէն-
տի էլճաաղըյլա շու բագլալարըն պի-
րինի ալսըն :

—Հայտէ քա , քեզի համար նա-
յիլ պիտի տամ , տըւոնց մէջէն բախլա
մը առ :

—Աստուած չընէ , էս կը վախնամ ,
ծառքս պիլէ չեմ տպցուներ , կելամ
պան մը կըլլամ :

—Էյ հալտէ պագալըմ , քիմի ի-

շին պագըլաճագ :

—Իշթէ , շու գըղըմ իշին պագտը-
րաճալըմ :

—Կէլ պագընըմ գըղըմ , սէն պախ-
թըն աչըգ պիր գըղ կէօրիւնիւեօր-
սըն :

—Նէ՛ սէօյլէրսին քի , պախթըլ-
լարտան շունտա քիմ գալտը :

—Էօյլէ սէօյլէմէ գըղըմ . հայտէ ,
շու նա լիք մինի մինի էլլէրինի ուղաթ-
տա շու պագլալարտան պէքէնտիկինի
պիր թանէ ալը վէր :

—Պէնիմ եէրիմէ սէն ալսան օլ-
մաղ մը ճանըմ :

—Օլմաղ գըղըմ օլմաղ , օ քի սէնի
իշին պագաճագսամ , սէն քէնտի էլին-
լէ ալմալըսըն :

—Էյ եալընըգ պէնի իշին պագ-
տըրաճագ տէերիլ , տահա պաշգա-
լարը իշինտէ պագտըրաճաղըր , շիմ-
տի կիտիպ օնլարը՛տամը կէթիլմէլի :

—Օնուն զարարը եօգ , գաշ քի
պունտա տէերիլէր , օնլարըն եէրինէ
տէ սէն ալըրսըն :

—Քա չառնէս , կիկը ի՛նչ պէք-
լէթմիշ կընես կոր :

—Քա չեմ աւներ իշտէ , մեղայ ,
էս մեղքը մտնալու վախթի շունիմ :

—Վայ կըլթուգ , հիմայ առ խը-
տար չըփանալուն տեղը կա՛յ . . . օ-
նուն եէրինէ պէն ալսամ օլմաղ մը :

—Օլուր ճանըմ , օլուր , սէն ալ
պագաեւմ . . . հա՛ . . . գըղըմ , ագ-
լըն թամ , ֆիքրին տաղընըգ , գալպին
բագ , եիւրէերին օյնագ . . . :

—Վո՛ւյ , Ալլահ իթմէսին , պէնիմ
գըղըմ էօյլէ շիմտիքի գըղար կիպի
օյնագ մօյնագ տէերիլ տիր :

—Սէն սուս , սէն լաֆըմը քէսմէ ,
պէն տէտիերիմի պիլիեօրում :

—Էյ իշթէ էօյլէս՛ տէերիլ նէ , սէ՛ն
մի պիլիրսին պէն մի :

—Քա սուս էզի նայինք ինչ պիտի
ըսէ . . . էյ . . . սէօյլէ պագալըմ :

—Հա՛ . . . պագ շու սէնին ալտը-
ղըն շիման պագլաեա , պագ նէ տիւզ-
կիւն , իշթէ սէնին գըմէթլինտէ պէօյ-
լէ հալի էթվարը տիւզկիւն , կայէթ
շիճման , եուվարլագ սուրաթըլ , գըր-
մըղը եիւզլիւ , սիեահ սոգալը , գա-
րա գաշը , գարա կէօղլիւ պօլլու
պօլլու սարաֆ մը տէերիմէն տէերիմ ,
հասըլը հէր կիւն բարա իլէ օյնաեան
կիւզէլ պիր առամ տըր աճա :

—Քա երկու լուսդ չի խաղայ, ին տո՛ր ալ հանեց:

—Ի՞նչ կըսես տուտու, կէնէ պօշ պողազու թիւն չուգեր, ի՞նչը հանեց քի, պաներ մը ըսաւ ամա, ծարր աւա մը տրաւ քի, կայնէ սօնու նայինք:

—Պագ: Երկու սէնին թարափա ամա, չօգ ուղաղա տիւշտիւ, արա եէրինիզաէ պիր գաշ թանէ տիշի բագլալար օնուն եօլու քէսիւօրլար:

—Ճըղիկ ճըղիկ կոտորտին պիւէ քի, զաւալը աղջկանս խըսէթիկը ճըղալըտոր պիտի հանեն, սա նայէ հէլէ:

—Ոն չէ ամա քուրուկ, ըսել է քի աւ ըսածներուն մէկ տալը կայ:

—Քա մարիկ, ի՞նչ պօշ լախըրուր ներ կընես, զահէր տմէն ըսածը իրաւ է:

—Էյ մեղայ, զահէր ասոնք եաւանճի են. պիւթիւննիս ալ ճան ճիւեէր էնք նէ:

—Քա էյ պարէ ինչ լլալը մեզի ալ հասկցու տէ, պէլքի մէկ ծարը ճամբան կը կտնանք:

—Քա հոգի, թըպիւթ թարիֆ ըրաւ ծին պէս չէնք շնորհք մէկ աղջիկս ուղող մը էլաւ:

—Ինչէնք էր, ըսածին պէս ատանկ բարայի հետ խաղացող սարաֆ էր:

—Չէ հոգի, սարաֆ չէր ամա, Պէյօղլու լօգանթմոնի քով մասաճի էր տէ, թախ իրիկուն բարան ձեռքէն պակաս չէր:

—Քա մարիկ, սուս էզի, նայինք տահա ի՞նչ պիտի ըսէ:

—Վախ գըզըմ, վախ. պագ պուտէֆա տահա ուղաղա տիւշտիւ, սէն պունու չօգ մէրագ էտէօրսուն, կէճէ կիւնտիւզ պունու տիւշտիւ եօրսըն, կիւնտիւզ հաւալընտա, կէճէ ուրեանտա ազլըն ֆիքրին տանիմ պունու իլէ օնալանըօր ամա:

—Քա էյ ամա բէք անլըման կը հանէ կոր, օլուրստա պու գատար օլուր:

—Պու տաւա իքի սատթ մը տէեիմ, իքի կիւն մի տէեիմ, իքի հաֆթա մը տէեիմ, սիզին բէք եաղընը. նըղտա կէչմիշ, բէրվանէ կիպի էթըրաֆընըղտա տօլաշմըշ, հէմէն պրուն պրունա կէչմիշտիւզ կիպի օլուր ամա:

—Հա, մարիկ, հա, բէք չիտակ,

բէք չիտակ. ճըղիկ ճըղիկ կոտորտոր երկու տարի կնոյց էկաւ տէ, նիհաեէ. թի աւ ապուրը կերաւ:

—Քա էյ ամա մեղի հիշ ատանկ պան ըսած չունէիր նէ:

—Ինչ ըսէի. քուրուկ, բէք անլըման տըղայ էր տէ:

—Վախդար քի ծառքէգ. պաշխա սին խաբմիշ կրնէ տէեի, անանկ չէ... ինչ է նէ, բախլան մէյ մը տահա նետեց, նայինք ի՞նչ պիտի ըսէ:

—Օ, պու տաւալն երկու տանի մա սէնին թարափա տիւշտիւ եօր, հաթթա արանըղտա էօլլէ պիր չէյ տէ կէօրիւնիւ եօր քի, մօթլագա օ սանա մէճպուր տըր ամա հասըրը չու տիշի բագլալար վիրա իքինիզին արասընա տիւշտիւ եօր:

—Քա արանըղտա պիր չէյ վար ըսածը աճապա ի՞նչ է:

—Իհիւ, իհիւ, իհիւ...

—Քա աղջիկ, խենդեցար ինչ էղար, սօխախին օրթան լալուն ինչ տեղը կայ հիմա:

—Քա քուրուկ, կայնէ նայինք, սա սօն լախըրաբին խեքս չի հասաւ, հայտէ քալեքէք էրթանք, գէրէ աղջկանը հիլեթին չեմ հաւնիր կոր:

—Իհիւ, իհիւ, ոտքս կոտորեր տէ չի քայի, աւ ինչ տմօթ պան էգաւ:

—Քա սո՛ւս, հիմայ ինչ կայ քի սիրտդ ատանկ թունդ կը հանես կոր. ինչ ընենք, հէլպէթ հալ մը ճար մը պիտի ըլլայ:

—Քա ամա, պիւթիւն սըրըս մէյ. տան էլաւ, էս հիմա ինտոր մարդու էրէս պիտի նայիմ:

—Քա խենդ, ատանկ պաները հիշ հոգդ պիւէ մըներ. զահէր ան անօրէն անհաւատին եախան թող պիտի տան, տամլա տամլա քիթէն պէրնէն կը հանեն:

—Ինչուս պէտք, էս խաղք ըլլալէն ետքը:

—Է գարար չունի, պագտըրսան ֆալըն, ֆաշ օլուր ֆօլուն կըսեն, մէյ տան էլալը չէիր ուզեր նէ թող բախլա նայել տալու չելլայիր:

ՉԷՇՄԷ ՄԵՅՏԱՆԸ ՃԻՆԱՅԵԹԻ

(21-ի Բնիկ Կիւնտիւզ Կոտորտ)

Բէֆիգ պէյ — Բէեիս էֆէնտի հագըրէթլէրի, թէնսիպ պուրուլուրսա իմ. զա սահիպլէրի ճէլպ իտիւլին, պատէլ թախիֆ իսթիմա խախիսին, ֆագաթ պու կիւն կէլմէլի տիւլէր:

Իսմայիլ էֆ. — Մէհմուր թախիսին իտիւլին, սամիւնտան քիմստէ մահ. քէմէտէն տըղարը չըգարըլմասըն:

Բէֆիգ պէյ — Միւլէթլիմին կօճուգ կիլմիշ օլտուղու իտաւա իտէն պէօեիւք Ալի տիր, եօգսա միւթէվէֆա Նուրի էֆէնտի միւլէթլիմի կէօրիւնէ սէն կօճուգ կիեիւ եօր իտին տէմէմիշ տիր:

Իսմայիլ էֆ. — Կօճուգլու օլտուղունու Նուրի էֆէնտի քիւլիւք Ալինին մուվաճէհէսինտէ սէօլլէմիշ տիր:

Բէեիս — (պարկիրճի Եուսուֆա խիթապէն) նէ՛րէտէն վուրուլտուն:

Եուսուֆ. — Գուլաղըմըն եանընտան վուրուլտուն:

Բէեիս. — Նէ՛ իլէ:

Եուսուֆ. — Պըչագլէ:

Բէեիս. — Վուրանը կէ՛օրմէտին մի, թանըմա՛գմըսըն:

Եուսուֆ. — Կէօրմէտիմ քի թանըեաեւըմ. պարկիրտէն օն պէշ աւըմ կէրուտէ իտիմ, իքի քիշի զուհուր իթտի պիրի պարկիրին պաշընը եաւալատը. գօշտոււմ, եթիշտիմ, պըրագ պարկիրի կիտէլիմ տէմէլէ վագըթ գալմաեւըպ, պըչագլէ վուրուլտուն: Գաշմաեա պաշտաւըմ, օ արատա Նուրի էֆէնտի «պէն սիզին արատաւըընըղ տաւա տէեիլիմ» տիմէքլէ, Գաղմ բոշա ճիհէթինէ հայլանը սիւրտիւ: Պէնի վուրան բէչլիմէն տիւշտիւ կիւնտէն, պէնտէ գաղընօր իտիմ. օ զայպ օլտու. պիրիսի աչըղ տա տուրուեօր իտի. «գաշմա պիրատէր» տէեի պաղըրտը պէն եինէ գօրգոււտան գաշմաեա պաշտաւըմ, եինէ թէքրար «գաշմա գարտաշըմ» տէտի: Սօնրա պէքճիլէր կէլտի, պիրի սօգագ իչինէ գաշտը, եագալատըլար, պէօեիւք Ալի իտի:

Բէեիս — Վուրան քիմ իտի:

Եուսուֆ. — Թանըմաւ. պիւթէմ ճանըմա գաւաւ էտէն աւաւը խապէր

վերմէ՛զմիեիմ :

—Միւտաի ումումի — Գա՛ն կիւն-
տէ եւրասը էեիլէշմիշ :

(Ճանիպը բիեասէթտէն թապիպ
ըաթօրթօսուհու գրապթ օլունտու .
մազնուն ալէյհա վէքիլլէրի Բէֆիգ
պէլլէ իսմայիլ էֆէնտի թարաֆրիտան
պիր խալի միւտաֆաթ սէրտ վէ իթ-
եան օլունտու)

Միւտաի ումումի — Վէքիլ է-
ֆէնտիլէրին միւտաֆաթընա ճէվապ
վէրէճէկիմ . Բէֆիգ պէյ մուգատտէ-
մէյի միւտաֆաթընա , միւվէքիլի Ա-
լի պին հաճի Հիւսէյինին իթհամը , տի-
կէր Ալի պին Հիւսէյինին իլէ օյան մու-
թապադաթը իսմ վէ շէօհրէթինտէն
տօլանը , անըն ալէյհինտէքի տէլանի-
լին միւվէքիլինէ սիրաեթ իթտիրիլ-
մէսինտէն նէշէթ իթտիրիլի պէեան
իլլէմիշ տիր :

Հալ պուքի , պիր միւթթէհիմ
ալէյհինտէքի տէլանիլին տիկէր միւթ-
թէհիմէ սիրաեթ իթտիրիլմէսի կիպի
պիւնիւք պիր խէթանը , հէյնէթը առ-
լէյի առլիեէ գապուլ իտէմէզ , վէ
պէօյլէ պէնդէթմէ սէօղլէր իլէ Բէֆիգ
պէյին միւվէքիլի ալէյհինտէքի տէլա-
եիլ մահֆ վէ դանիլ օլամազ :

Մազպաթտի իթհամիեէտէ պէ-
եան վէ թէշըհի տալա իլէ թէշիւ-
տը տէլանիլ սըրալարընտա տէրմէեան
օլունտան էսպապը սուպուլթիեէյի , վէ-
քիլ պէյ լաիլդըլլա անլանամամըլ ի-
սէ , անլամալարը իչին իլթէ պիրէր
պիրէր թաատատ իտէրէք , միւտա-
ֆաթը իլէ մուվազէնէ իտէճէեիմ :

Տէլանիլիմիլին պիրիսիսի , Ալի
պին Հիւսէյինին տէրտէսթիսի միւ-
թէագիպ , բօլիս թարաֆընտան իս-
թիճվապ օլունտուղունտա , մահալը
վազգաատա պուլունուպ , Ալի պին
հաճի Հիւսէյինին թարաֆընտան իյգաի
ճէրհ իտիլտիլին կէօրմիւլ օլտուղու-
նու պիլա թէրէտտիլտ խապէր վէր-
մէսի տիր :

Բէֆիգ պէյ պու տէլիլի շիւրիւթ-
մէք իլին , իգրարըն հաճաթը գաորէ
օլտուղունտան պահս իթմիշ տիր . վա-
գաա պու պիր գաիտէեի քիւլլիւեէ-
եի ֆըզհիեէ տիր . մէսէլա :

Պիր առտէմ պիրինտէն պին զուրուշ
ալըպտա տիկէրինէ թէսիլ իթտիրիլին
ռէօլլէր իսէ , քէնտի իգրարը իլէ մուա-
խէզէ օլունտադընտան , ալտըղընը ի-

թիրաֆ իթտիրիլի ագճէեի քէնտուսի
ղամին օլուր , վէ բարաեը վէրտիրի ա-
տամ ինքեար իտինճէ , անը իսպաթէ
միւհթաճ գալլար . լաքին պիր առտմ-
տան քէնտուսի պին զուրուշ ալտըղը-
նը պէեան իթտիրիլի վէ տիկէր պիրի-
նին տալիս օ առտմտան պին զուրուշ
ալտըղընը սէօլլէր իսէ , եալլընը քէն-
տի պօրճունու իգրար վէ տիկէրի ի-
չին պէօյլէ պիր շէհատէթի օլտու-
ղունու իսպար իթմիշ օլուր : **Իլթէ**
Ալի պին Հիւսէյինին տալիս **իգրար** վէ
իսպարը պու գապիլտէն տիր :

Պինաէն ալէյհ , Ալի պին Հիւսէ-
յինին քէնտի նէֆսինէ աեիտ օլան
իգրարը , Ալի պին հաճի Հիւսէյն
հագգընտաքի մալիւմաթընը պէեան
վէ իսպարա մասի օլամազ , վէ պու
իսպարընտա , քէնտուսինին իսթիֆա-
տէսի օլմատըգճա , իսպարընին տէ-
լանիլտէն մատուտիեթինէ խալէ կէ-
թիրիլմէզ . Ալի պին Հիւսէյինին , Ալի
պին հաճի Հիւսէյինին հագգընտաքի իշ
պու իսպարը իսէ , քէնտուսինին հագ-
գընտաքի տէլանիլի շիւրիւթմէեէ
թէշիւտի օլմատըգտան պաշգա , պիլ
ագիս ալէյհինտէքի տէլանիլ թէշի-
եիտ իտիեօր . շու հալտէ , պու պապ-
տէքի միւտաֆաթանըն պիր հէւքմ ու
թէշիւտի եօգ տըր :

Իքինճի տէլիլլէր . — Ալի պին Հիւ-
սէյինին վագաա կիճէսի Ալի պին հա-
ճի Հիւսէյինին իլէ թիֆագաթ իտէրէք ,
կալաթա մէլիսանէլէրինտէ կէզտիքլէ-
րի , վէ Վէլի չափուշ իլէ Կիրիտ Ալիսէ
թէսատիլի իտէրէք , պիրլիքտէ իլլէթ
իթտիրիլլէրին վէ անտէն սօնրա պիր
ճէրհ ու գաթլիս վուգուա կէլտիկինի
սէօլլէմէսինէ գարշու , Ալի պին հաճի
Հիւսէյինին օ կիճէ մէսքէնինտէն տը-
շարը չըգմատըղընը վէ Ալի պին Հիւ-
սէյինին թիֆագաթ իթմէտիկինի պէ-
եան իլլէմիշէր իլ , Վէլի չափուշուն
շէհատէթի վէ Կիրիտ Ալիսին տալիս օ
կիճէ Վէլի չափուշա պէրապէր իլլէթ
իտուպ կէզտիքլէրինի , վէ ֆագաթ
սէրիսօղլու ճիհէթիլլէ Վէլի չափուշա
Ալիլէրինին պիրլիքտէ իլլէթ իթտիր-
լէրինի ֆէրգ իտէմէտիկինի միւթէ-
գամմին օլան իֆատաթը , Ալի պին
Հիւսէյինին իֆատէսինի մուեիտ , վէ
Ալի պին հաճի Հիւսէյինին վագաա կի-
ճէսի Ալի պին Հիւսէյինին թիֆագաթ
իլլէտիկի , շու իֆատաթ վէ շէհատէ-
թին եէքտիկէրինէ օլան իրթիպաթ
վէ միւնասիպէթի իլէ զուհուր իտի-
եօր :

Մապաթէ վաք

ՃԱՇԱՐԱՆ ՀԱՄԱԶԴԱՅԻՆ

Պատիւ ունիմք ծանուցանել մեր
բաղձաթիւ յաճախորդաց և Արգոյ հա-
սարակութեան թէ շատերու ստիպ-
մանց և փափաքանցը համաձայն ,
այս անգամ , մեր ի Ղալաթիա Վոյվո-
տաի դիմացը , արդէն ունեցած ճա-
շարանէն զատ վերոյիշեալ անուամբ
ուրիշ ճաշարան մը եւս հաստատած
եմք Ղալաթիոյ մաքսատան դէմ ,
Գէօյէ օղլու խանին տակ , թիւ 69 :

Իրենց այցելութեամբը զմեզ պատ-
ուել բարեհաճող ազնիւ յաճախորդք ,
կերակրոց քնտրութեան , մաքրութեան
և գնոց աժնութեան նկատմամբ մեր
տարած հոգն ու խնամքը տեսնելով և
գնահատելով խիստ գոհ ըլլալին ա-
ներկրայելի է :

ՏԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱԼԱՃԱՃԱՆ

Ա Ջ Դ

Հաւատք , Յոյս , Ոգի անուն բա-
րոյալից թատերգութիւնը կազմեալ
կը վաճառի ամեն Հայ գրավաճառաց
քով , գինն է 3 դահեկան :

ԱՂՕԹԱԳԻՐՔ ՊԱՐՏԵԶ ՀՈԳԵՒՈՐ ՔԱԶՄԱՊԱՅԿԵՐ

(Պէրպէրեան Տպագր .)

Ընտիր Թղթի վրայ , մաքուր
տպագրութեամբ , լաթա-
կազմ , կը վաճառուի

Երկու { 2 } դրուշ

Կը գտնուի Պէրպէրեան
Տպարան , Կ. Պ. Էսքի Զապ-
թիէ ճատտէսի , թիւ 61 :

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՑԵՏՈՄՍ

Լաւ ոգոյն քառթօնի վրայ աի
մէն լեզուաւ կը պատրաստուին
ի գին 100 հատը 10 դահեկ-
պէտը ունեցողները պէտք է
շիմեն Գ. Պաղտատլեան տը-
պարան Յակոբեան խան :

Թիւ 13 Կ. Պոլիս :

ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Յօդեր — Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

Հանդիսի տպարանէն ի լոյս ընծայուեցաւ Մեծ. Մ. Մամուրեանի Էֆէնտիի սոյն նոր և բազմապատկեր ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ, մաքուր տպագրութեամբ և գեղեցիկ կտգով:

Փոքր մանուկները, որք քերականը աւարտելէ յետոյ չունեն իրենց կարողութեան յարմար ընթերցանութեան գիրք մը, ահաւասիկ սոյն պատկերազարդ Ընթերցարանն պիտի ունենան այսուհետև, որու մէջ պիտի գտնեն փոքրիկ պատմութիւններ, ոտանավորներ, հանելուկներ, պիտանի գիտելիքներ, որք գեղեցիկ կերպով դասակարգուած են աստիճանաբար:

Կը յանձնարարենք Մեծ. դատաւարաց, սոյն Ընթերցարանն, որու պակասը բաւական ժամանակէ ի վեր զգալի և զոր կը լեցնէ բազմահմուտ ուսուցիչն: Կեդրոնատեղին է հանդիսի տպարանն և կը գտնուի ամեն Հայ գրալուծաւաքով: Գինն է 2 զրշ. Շատ քննելու գոհացուցիչ գեղջ կը լինի:

ՖՕԹՕԿՐԱՖ

ԳԱՐԱԳԱՅԵԱՆ ՊԻՍՏԵՐԼԵՐ

ԳՈՒԼԷ ԳԱԲՈՒ ՆՕ. 677

Մի շիջելիքի միջոցով միմեան գլխագ, էսկիտէն պէրո մէտէքիմիզ օրտուտ ամ մէնի մալի միւ տիր: Պա տէֆա Էվրօքու ինն էն մէշուր Փալ փոխարընտան ճւղ իտէրէք, տիւրլիյէմիզի տ նաթմըլ օրտուր զուժու զտան, միւրաճաաթ իտէճէք միւշ թէրլիէր հէր հալտլ մէմուռն գալաճաղա-

տըր: Գալալ ճալաա պիլէ իմ չի քիւ լիւր: Զոճուրար վէ չօգ տուրմաղա Էհամ միւլիւ օլմալալալա իչին, էն ս ն իւօլիւտէ (էնթմա թ մէշ) Էանի միւշիւ էլի եօրմաղ սրդին թէսիմէր չէքիլիւր: Պալաա մաաաա Փօթօկրաֆ իչիւն է մէշուր Փալրիգալ արտան հէր ճին, մաքիւա վ: լէվալիմ թ վէ էճալ կէթիթիթիլալ, է վէն Փիլաթ լէ աթլըլալ:

Միւրաճաաթ իտէնլէրէ մէճճալէն տէրս վէրլիւալ, մէրաղլըլ ի իչին 180 զրուշալաաաթ մաքիւալալ Փիլալաթ օլալալալ:

ՏՊԱԻՐՈՒԹԻՒՆ

Ն Շ Ա Ն Պ Է Ր Պ Է Ռ Ե Ա Ն

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Մ. Զ Ա Մ Ի

Ա

յս նշանաւոր աստիճանային, որ ասկէ առաջ Կամուրջի Պօլոյ կոչմը Քիւշիքեան զեղարանին վրայ իւր արհեստը ի գրծ դնելով մեծ համբաւ և յաջողակութիւն ստաց ծէր, տեղի ունեցած հրդեհին պատճառաւ իւր գործարանը փակադրած է այժմ թերաւ մեծ փողոց, Պամարշէի կից թիւ 1 տանը: Այս քառասունչորս տարեան իրեն գիտող յաճախորդներն դարձանել ու գոհացնել քառասունչորս տարեան:

Յաճախորդաց հանգստութեան համար մասնաւոր սենեակներ կահաւորած և արհեստին վերաբերեալ նոր գործիքներ յատկապէս թերեւ տալով, իւր գործարանը նախկինէն աւելի ճոխ և կատարելագործեալ գիրքի մը վերածած է:

Օ Գ Ր Ո Ւ Ա Ս Ա Ն

ԿԱԼԱԹԱ ԵՒԻՔՍԷՔ ԳԱՆՇՈՐԸՄՏԱ ՎՈՅՎՈՏԱ ԳԱՐԾԸՍԸ ՆՕ. 94

Պիւլիւք ատամ իչիւն, թագրմ էլիթ 2աքէթ բանթալօն, Էէլէք 180 զրշ

2էշիալի թէնքլէրտէ աւանթրաճըլը թագրմ 120 զրշ

Իրէք վէ հունտան չէքիլ վէ պիշի լի կիւ գէլ թաղըմ 170 զրշ

Կիւմիւլիւ վէ թիւթիւն թէնիլիալ օրաւ լիւ վէ չէքիլ իլէ պիշիլիլ իւղէլ թաղըմ 200 զրշ

Ֆէվքէլատէ օրաւիւ չուպուգլու վէ չէքիլ իլէ պիշիլիլ զաեթիլ կիւղէլ թաղըմ 240 զրշ

Պիւլիւք ատամ իչիւն օրեան չուշա վէ հա Փաա իլտէն աաեանաղը վէ իւղէլ բարթիւսիւ 120 զրշ

Իչի իւլէք, թէրգիլ պիշիլիլ, օրաւիւ թիւ կիւղէլ վէ բէք մօտա չուպուգլու բարթիւսիւ 220 զրշ

Իչի իւլէք, տէվէ թիւթիւ վէ հա թիւթիւ վէ հալաա էլէքթիլիլ թէնիլիւտէ զաեթիլ օրաւիւ պիշիլիլ չուշաաա բարթիւսիւ 220 զրշ

Սիւեան Փաաթիլ թիւթիլիլ զաթիլիլ ի լիւ զաեթիլ կիւղէլ չուպուգլու բանթալօն 240 զրշ

Պալաա զօնթիլիլ, օրեան վէ հա զաեթիլ լիւ կիւտէ Փաաթիլ, չէքիլճէ պիշիլիլ կիւղէլ 200 զրշ

Իրէք Էէլէկ պիշիլիլ վէ իւպու 50 զրշ

Պիւլիւք ատամ իչիւն, չուպուգլու վէ իւտէն Էքրիլմաղ բանթալօն 50 զրշ

Տիւղ քուճաշտան չուպուգլու բանթալօն զաեթիլ պիշիլիլ վէ կիւղէլ 90 զրշ